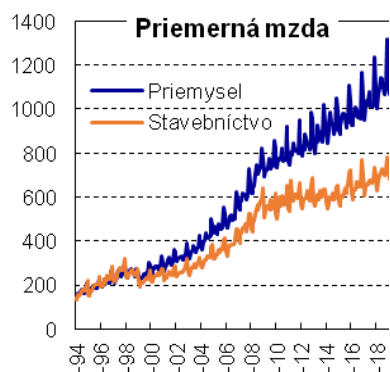
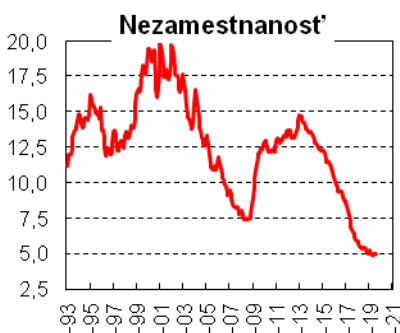
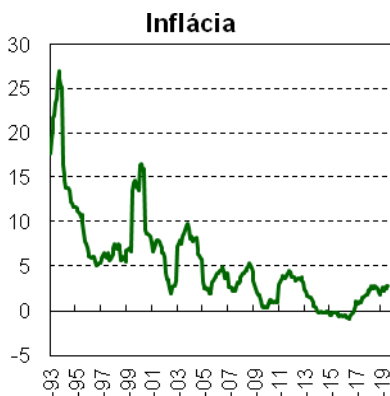
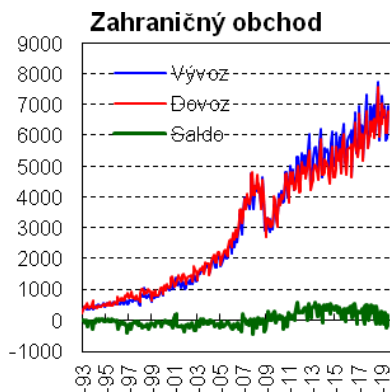

MAKROEKONOMICKÝ A FINANČNÝ VÝVOJ V SEPTEMBRI 2019

Doc. Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc.
uzávierka: 15.11.2019

Celkový ekonomický vývoj

V septembri 2019 sa prejavilo spomaľovanie slovenskej ekonomiky. V porovnaní s minulým rokom klesol objem zahraničného obchodu. Značne klesli tržby v priemysle i stavebníctve. Nezamestnanosť zatiaľ zostala na rekordne nízkej úrovni. Pokračoval vysoký rast miezd a spotrebiteľských cien.

Výroba a zahraničný obchod

Tržby z priemyselnej výroby na medziročnej báze v septembri 2019 celkovo klesli o 4,5%. Klesali tržby vo všetkých kľúčových odvetviach.

V automobilovom priemysle tržby medziročne klesli o 5,3%, vo výrobe strojov o 2,0% a vo výrobe elektrických strojov o 5,0%. Stúpili tržby vo výrobe gumených a plastových výrobkov o 7,2% a vo výrobe spotrebnej elektroniky o 0,7%.

Tržby v stavebníctve zaznamenali v septembri 2019 rast o 0,6%.

Zahraničný obchod zaznamenal v septembri 2019 mierny rast. Vývoz medziročne narástol o 0,7% a dovoz o 5,7%. Dosiahol sa kladné saldo vo výške 162 mil. eur.

V októbri 2019 sa **index ekonomického sentimentu** oproti septembru 2019 zvýšil o 0,4% (prepočítaný na novú bázu, ktorou je priemer roku 2015). Jeho celková trojmesačná klzavá hodnota dosiahla 98,3%. Poklesol index sentimentu v priemysle (-13,0%) a v obchode (-2,4%). Narástol index v stavebníctve (+6,0%) a v službách (+1,7%). Index spotrebiteľskej dôvery klesol o 0,1%.

Cenový vývoj

V septembri 2019 dosiahol rast spotrebiteľských cien medziročne 2,9%. Najviac narástli ceny za potraviny a nealkoholické nápoje (+4,9%), alkohol a tabak (+2,8%), bývanie a energie (+3,8%) a vzdelávanie (+4,8%).

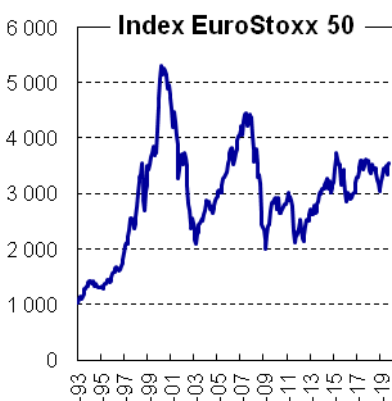
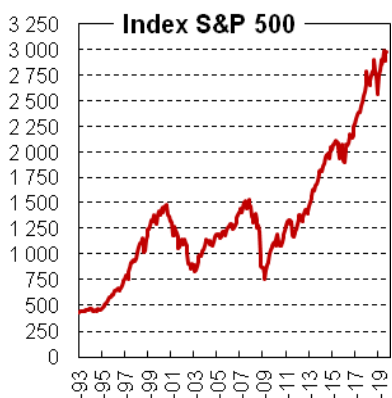
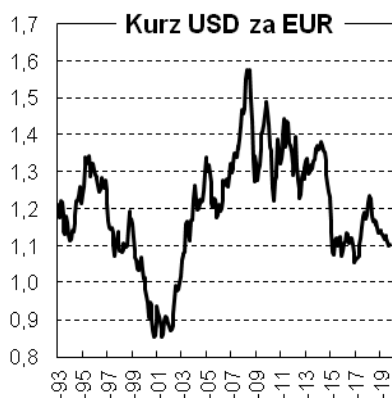
Ceny priemyselných výrobkov pre tuzemských výrobcov sa v septembri 2019 oproti minulému roku v priemere zvýšili o 1,3% a ceny pre export o 0,6%. Spomalenie rastu cien výrobcov odráža celkové spomalenie rastu slovenskej ekonomiky a exportov.

Ceny stavebných prác stúpili o 3,5% a ceny stavebných materiálov o 1,6%.

Nezamestnanosť a tržby v maloobchode

V septembri 2019 sa miera nezamestnanosti oproti predchádzajúcemu mesiacu zvýšila o 0,07%. Oproti septembru 2018 klesla o 0,34% a dosiahla úroveň 5,0%. Na úradoch práce sa registrovalo 139 tisíc nezamestnaných. Počty nezamestnaných boli medziročne nižšie o 9 tisíc. Zároveň bolo k dispozícii 97,6 tisíc voľných pracovných miest. Spomalenie ekonomického rastu sa zatiaľ neprejavuje na poklese záujmu o zamestnancov. Napriek (veľmi malému) nárastu nezamestnanosti súčasne stúpa aj počet voľných pracovných miest.

V septembri 2019 sa tržby v maloobchode oproti septembru 2018 znížili o 2,7%: Tržby v hypermarketoch klesli o 3,0%, kým tržby v malých predajniach stúpili o 18,7%.

Verejné financie a finančné trhy

V októbri 2019 schodok v štátnom rozpočte dosiahol 1 599 mil. eur (v októbri 2018 bol schodok 414 mil. eur). Prudký nárast schodku bol spôsobený splátkou za vojenské lietadlá. Schodok v rozpočte dosiahol koncom augusta 78,3% plánu.

Daňové príjmy rozpočtu mierne zaostali oproti pôvodnému predpokladu. Výber daní sa naplnil na 80,3%, v tom DPH na 81,9% a spotrebné dane na 80,6%. Výber daní z príjmu právnických osôb sa naplnil na 84,7%.

V septembri 2019 dosiahli úroky na spotrebiteľské vklady a úroky na úvery najnižšie úrovne za posledných 20 rokov.

V októbri i novembri 2019 sa akciovým trhom v USA aj Európe darilo a hodnoty indexov dosahovali rekordné úrovne.

Základné makroekonomické ukazovatele Slovenska

Obdobie	2018 ^e	2019 Q1	2019 Q2	2019 Q3	07/2019	08/2019	09/2019	2019 ^f	2020 ^{gf}
Výroba a zahraničný obchod									
HDP (mil. EUR) bežné ceny, kvartálne	90 202	21 794	x	x	x	x	x	96 900	103 200
HDP (% rast v stálych cenách)	4,1	3,7	x	x	x	x	x	4,5	3,9
Priemyselná produkcia, medziroč. prírastok %	+6,1	9,3	-0,6	-5,6	-3,6	-8,6	-4,5	+7,0	+5,0
Stavebná produkcia, medziročný prírastok v %	+11,6	6,0	2,3	-2,9	-2,0	-7,4	0,6	+10,0	*8,0
Zahraničný obchod (tovary), mil. EUR :									
• Vývoz	79 898	20 644	19 956	6 244	5 846	5 914	6 974	84 000	90 000
• dovoz	77 446	19 671	19 665	6 327	6 091	6 080	6 811	80 000	85 000
• saldo	2 452	973	291	-83	-245	-166	162	4 000	5 000
Cenový vývoj									
Medziročná inflácia, %	2,5	2,4	2,5	2,9	2,9	2,8	2,9	2,5	2,5
Zamestnanosť a mzdy									
Priemerné mzdy, EUR^b, za									
• národné hospodárstvo (kvartálne)	1101	1023	1101	x	x	x	x	1077	1144
• priemysel	1116	1102	1192	749	1158	1123	1127	1 150	1220
• stavebníctvo	712	707	739	749	765	743	738	750	800
Počet zamestnaných, tis. (kvartálne, VZPS)	2 566,7	2588,4	2569,9	x	x	x	X	2 570	2 584
Miera nezamestnanosti podľa VZPS (kvartálne)	6,6	5,8	x	x	x	x	X	6,4	5,9
Evidovaná miera nezamestnanosti v % ^b	5,4	5,1	4,9	5,0	5,0	5,0	5,0	5,1	4,8
• počet evidovaných nezamestnaných ^b	149 239	141 208	135 180	137 624	136 973	137 006	138 893	150 000	145 000
Verejné financie									
Štátny rozpočet:^a									
Prijmy v mil. EUR	15 381	3 078	6 751	10 455	8 144	9 260	10 455	15 498	17 441
• percento plnenia	110,0	19,9	43,6	67,5	52,6	59,7	67,5	100,0	100,0
Výdavky v mil. EUR	16 563	4 243	8 243	12 296	9 571	10 899	12 296	17 539	19 651
• percento plnenia	103,8	24,2	46,4	70,1	54,8	62,1	70,1	100,0	100,0
Saldo v mil. EUR	-1 822	-1 166	-1 492	-1 841	-1 427	-1 639	-1 841	-2 041	-2 210
Finančné trhy									
Výmenný kurz USD za EUR ^b	1,1815	1,1356	1,1239	1,1116	1,1218	1,1126	1,1004	1,12	1,26
Priemerné úrokové miery z úverov, %^b									
• podniky nad 5 rokov	2,36	2,34	2,32	2,32	2,33	2,32	2,31	2,60	2,80
• spotrebiteľské do 1 roka	12,99	12,79	12,57	12,59	12,55	12,54	12,57	13,50	14,00
• spotrebiteľské nad 5 rokov	7,53	7,00	6,84	6,73	6,74	6,70	6,64	8,00	8,50
Priemerné úrokové miery zo stavu vkladov, %									
• podniky – netermínované vklady	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,02
• domácnosti – netermínované vklady	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,05	0,06
• domácnosti – termínované do 1 roka	0,46	0,48	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,55	0,60
Dvojtýždňová repo sadzba ECB v % ^b	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10
Index DJ Eurostoxx 50 ^b	3 384	3215	3417	3459	3508	3355	3515	3 500	3 700
Index S&P 500 ^b	2 745	2482	2883	2959	2996	2897	2982	2 800	2 900

Zdroje: Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií. Prognózy sú uvádzané podľa Výboru pre makroekonomické prognózy MFSR. Vysvetlivky: a - ku koncu obdobia; b – priemer za obdobie; e = odhad; f = prognóza, VZPS = výberové zisťovanie pracovných síl = koná sa kvartálne podľa metodiky EÚ. Prognózované a odhadované hodnoty sú vyltčené *kurzívou*.